Kmetijske in rokodelske Novice.

Na svitlobo dane od c. k. krajnske kmetijske družbe.

Tečaj V. *V srédo 3. listopada 1847.* List 44.

SLOVO

od c. k. slavniga krajnskiga regimenta

„Hohenlohe-Langenburg“

o njegovim odhodu na Laško 1. listopada 1847.

Vojaki, z Bogam! kliče vse,
Ko gréste iz domačíje,
In materam, očetam se
Po licih solza vlije,
Ko brat se posloví s sestró
In bratcu milo dá rokó.

Kam gréste zdaj, kam pélje pót
Vas zvóljene možake?
Rokó podá vam krajnski ród,
Objame vas junake.
Nej pelje pot vas kamor čè,
Skažite vrédne Krajncov se!

Slovénci ste, slovénska krí
Vam v krepkih žilah têče,
In krepke imate pestí
Sukáti ojstre mêče,
Sovražnik ako bi prevzét
Na skušnjo hotel vas imét'.

Alj Bog, ki da dežêlam mir,
Nas dalje bo ohránil,
In On, ki je vse sréče vir,
Ne bóde svojih ranil:
Zató se vzdignite možjé,
Sej Bog za vaše póta vé!

In če bi mogli svojo moč
Poskusiti le s silo,
Oserčje vaše v bitvi vróč'
Ne bode se vklonílo;
Zató junaki, ki grestè,
Rodú se vselej spomnite!

In ko poverne spet se čas,
De vas pripélje slava
Ovenčane možé do nas,
Vas čaka serčnost prava,
De zvésto vam podá rokó,
Ki vzame zdaj od vas slovó!

Malavašič.

Drobtince kmetijskih rečí.

(Kakó s konopnim predivam ravnati, de bo lanenimu enako?) Kdor hoče to napraviti, naj skuha luga, kolikor je pràv, iz dobriga pepéla, kterimu naj enmalo apna primeša; to naj pustí toliko časa stati, de se včisti; potem naj dene v lug konopno predivo, kjer mora cel dan ležati. Pozneje se imenovanimu lugu na 10 funtov konopne preje še en funt mjila primeša, kar se mora skupej kaki dve uri kuhati; potem naj se pa s konopnim predivam ravno takó kakor z lanenim ravná. S tem delam se rastljinski vlečec, kar ga je v konopníni, raztopí, kteri konopno lakno takó debelo storí. To ravnanje ni konopnimu predivu nič škodljivo in mu tudi nič močí ne vzame.

(Živo apno dober pomoček zoper kerč židnih gosenc.) Letašnje leto se je kmetovavcam po Laškim in Francozkim živo apno, v prah stolčeno, zopet pràv dobro obneslo zoper tisto bolezin židnih gosenc, pri kteri kakor od kerča (Starrsucht) zvite, vse terde postanejo.

Tistimu, kteri židne gosence redí, v enaki bolezni takóle ravnati priporočimo:

Kadar si lese ali police, na kterih se židne gosence redé, tla in drugo hišno orodje s kropam čisto očedil in pomil, stene in strop pobelil, in če se bojiš, de bi gosence imenovane bolezni ne dobile, omisli si živiga in v prah razstolčeniga apna in deni ga v kak kot tiste koče, kjer imaš židne červe.

Berž ko se per červih perve znamnja imenovane bolezni prikažejo, ktere pazljivo okó kmali zapazi, poberi červiče s listjem vred, ter jih položi na papir, ki je pràv rahlo z apnjenim praham potresen. So pa červiči listje pojedli, jih močno potresi z apnam, dvé uri predin jim vnovič jesti daš; to delaj tri dni zaporedama, in glej, de se ne bodo po pervim apnjenji čez dve uri, pozneje pa ne čez eno uro postili, in donašaj jim vedno taciga listja, ki je bilo ravno natergano, in pa suhiga apna.

Med tem časam jim moraš pogostama njih ležiše čistiti, in zrak v izbi boljšati, kar se nar lože s tem zgodí, de prižgeš svečo in jo nekaj časa po

izbi okoli nosiš. Odpri tudi polagama okna ali duri, de hladán zrak v izbico pride; vari pa de se ne bo preveč shladíla, kar bi červičam utegnilo škodovati. Vzrok, de se židne gosence z živim apnam, kader terde postanejo, zopet ozdraviti dajo, je ta, kér namreč živo apno od ene platí plesnino pokončá, iz ktere ta bolezin pri židnih červih izvíra, od druge pa vogelnokislíno zraku odvzame, iz ktere plesnivec postaja.

(Osé in seršene pokončati). Osé in seršeni se nar lože zatirajo, če se z žeplam posmodé ali pa z vrelim kropam poparijo. To se mora pa vselej zvečer v mraku ali pa zjutrej zgodej storiti, dokler so ti merčesi še v svojih gnjezdih. Osé in seršeni pa dostikrat tudi po sadnih vertih in vinogradih veliko škode napravijo, kjer nimajo gnjezd. Take nepovabljene goste po več krajih, posebno pa po Francozkim, z velikim pridam iz vertov in vinogradov takóle preganjajo: nastavijo jim namreč sèmtertje posóde z vozkimi vratovi, posebno zelene steklenice (flaše), ktere so na dnu s sladkornim sirupam namazane. Osé jih s svojimi tanjkimi nosmí kmalo zavohajo, in va-nje do sirupa zlezejo, od koder nič več nazaj ne morejo, in takó se jih vsak dan neizrečeno veliko pomoriti da.

(Mazilo zoper rijo na železu.) Gosp. Ceni priporoča za to rabo tole: vzame se namreč 80 delov na drobno stolčene in presijane céglene moke, ktera se z 20 deli svinčene gladkine (Bleiglätte) zmeša; meša se pa na kakim gladkim kamnu z lanenim oljem takó dolgo, dokler se iz te mešance gosto mazilo napravi, kterimu se, de bolj redko postane, nekoliko terpentinoviga olja prilije. Predin se s tem mazilam železo namaže, mora, ako je ravno novo, prav čisto zbrisano biti. Ceni pravi, de se taciga železa, ki je z imenovanim mazilam namazano, če bi ga ravno vsak dan morska voda močila, rija nikakor ne prime.

(Krompir namesto mjila za perilo.) Med mnogoverstno rabo krompirja se šteje tudi ta, de se da namesti mjila ali žajfe porabiti in vmazano perilo z njim prati. Kdor se misli pri perilu krompirja namesti mjila poslužiti, naj ga skuha, pa le takó, de še nekoliko terd ostane, de se mu ne bo v roki drobíl, kader bo ž njim kakor sicer z mjilam po vmazanim perilu dergnil. Krompir po ti šegi porabljen, storí, de je perilo lepši in še bolj belo, kakor de bi bilo z mjilam oprano. Farbanimu perilu je pa posebno zató dober, kér perilo s krompirjem oprano svoje farbe nikakor ne zgubí, kar se pri mjilu prav dostikrat pripetí. Tudi židanimu perilu je krompir brez škode na farbi, naj bo že kakoršna koli hoče. (Škoda de nam krompirja še za jed zmanjkuje).

(Mukanje krav po teletih.) Nič prijetniga ni, kravo celi dan po teletu mukati slišati, to pač vsak vé, kdor se je le kolčikaj s kmetijo pečal. Neki kmetovavec pripoveduje (Landw. Dorfzeitung), de mu je tóle sredstvo vselej (?) pomagalo: Kadar mesár tèle odpelje, naj se kravi tista vervica (štrik), s ktero je bilo tele poprej v hlevu prevezano, okoli rogov ovije in priveže. Ali ima morde krava po vervi telečji duh, ali jo pa nenavadno oberzdanje moti, de po teletu takó ne vpije, tega ne vém; de pa skorej vselej pómaga, to pa je gotovo. — Mi le pristavimo: Naj se poskusi! če ne pomaga, tudi ne škodje.

Živinska bolezin.

(Odgovor na vprašanje.)

Uni dan so nas neki prijatel pomoči zoper bolezin prosili, ktero so takóle popisali:

„Blizo nas na B. per eni hiši že skozi veliko let živina cerka: konji, vôli, krave, teleta in prešiči: Vsako léto jih kaj pocerka, takó, de mi je gospodinja tožila, de je že per kakošnih 2000 gold. škode. Živinče se kar tresti začne, voda mu letí iz očí in nosníc, pade, pa je proč — takó hitro, de še pomoči ne utegnejo iskati; včasi so zjutrej mertvo našli, ko ga na večer še bolniga niso mislili. Od konca so teleta cerkale, potlej pa tudi druga živina — naj rajši govedo takrat dojde, ko je že obdebéljeno in ga imajo v prid spraviti. Teleta so hirale po tri dni, so se tresle, očí in nogé jim je neusmiljeno vilo, voda jim je jela iz očí in nosníc liti, pa so bile proč; druga živina je pa hitro hitro proč. — Konjač ali konjedérec pravi, de vsako cerknjeno govedo ima prav veliko vranico. Hlev so že tudi snažili in čedili, pa nič ne pomaga. Zdi se mi, de so ljudjé prav take misli, de jim je zacoprano. Prosim Vas tedaj, de bi svetovali, ako kako pomoč veste, de bi se tolika nesreča vstavila, ki že veliko let neprenehama terpí.“

Odgovor na vprašanje. Popisana bolezin je vrančni prisad (Milzbrand), kteri sicer živino nar rajši poleti napada, pa se večkrat tudi ob druzih časih prikaže. Popisali smo znamnja, vzroke in zdravila te bolezni v 3. listu Novic 1843. léta; tù le še to pristavimo, de bo berž ko ne lega in notranji stan hleva, ali pa piča ali pijača pri G— te bolezni kriva. Spreminíti se mora ena ali druga reč po svetu zgorej imenovaniga 3. lista; če ne, ne bo mirú. Vredništvo.

Prošnja farmanov do sojiga fajmoštra.

(Dalje.)

Čez nékaj časa so se spet nazaj obernili, prijazno po nas pogledali, in s povzdignjenim, mehkim glasam rekli: Poglejte ljubi moji! so djali, kakošno zapoved nam je naš nebeški učenik dal, ktera ob enim vse čednosti ali vso krepóst v sebi zapopade, in nam zraven tega tudi edino pot k naši časni in večni sreči odprè!-

Oh kakošno modrost, kakošno globoko, spoznanje resnice in človeške natore razodeva že ta edina zapoved, in kokó zginejo pred njo in tem, kar ona v sebi zapopade, vsi nauki in skladi modrijanov starih in poznejših časov! Premislimo jo le še nekoliko od te platí: Kokó priprosta je ta zapoved, in vunder, kokó visoka! kokó enojna, in vunder tokó široka! kokó lahka, in vunder tokó globoka!

Kokó *priprosta* je ta zapoved! vsak otrok jo lahko umè, in kaj ljubezin tirja, vediti zamore. — In vunder je od druge platí tokó *visoka*, tokó globoko, namreč iz spoznanja resnice in človeške natore posneta, de je noben modrijan poprej znajdel ni, in potem ko je znajdena, je nobeden ovreči ni v stanu. Kokó globoko je posneta, pravim, iz spoznanja resnice! Zakaj le to je resnična krepost, kar in kolikanj iz ljubezni pride, nič pa, kar iz ljubezni ne pride. Kokó natanjko tedej odkaže ta zapoved mejnike prave in goljufive kreposti! Vsako tudi nar manjši djanje, ktero je v nje duhu storjeno, je resnična krepost; vse drugo pa, nej bo po vunanjim še tokó veliko in bliskotno, je le videz kreposti in laž. Drugič, kokó globoko je posneta ta zapoved iz spoznanja človeške natore! Človek ima namreč, kakor veste, dvojno natoro: duhovno in počutno. Po soji duhovni natori je namenjen h kreposti; po soji počutni k blagosti ali sreči. Obojnimu temu namenu zapoved ljubezni popolnama zadostí. Ona namreč

vlada človeka k nar popolniši kreposti, in ob enim ga pelje tudi k nar veči časni in večni sreči, kakor smo že predej obilniši skazali.

Dalje kokó *enojna* je ta zapoved, in vunder tokó *široka!* Enojna je, kakor vsak vidi, zakaj le ena je in edina, — in vunder je po sojim zapopadku tokó široka, de vso krepost, vse čednosti v sebi zapopade. Kjer je ljubezin, tam so vse čednosti; kjer ljubezni ni, tam nobene ni.

Zadnjič, kokó *lahka* je ta zapoved, in vunder tokó *globoka!* Lahka je, zakaj ne le nič težkiga nima ljubezin v sebi, ampak veliko več sladkost, ali kakor sv. pismo pravi (Mat. 11, 30.): Moj jarm je sladak in moje breme je lahko. — In vunder je ona po sojim bitji tokó globoka, de vekomej ohrani. Zakaj, LE LJUBEZIN OHRANI; to zahteva že nje natora, in to nam kaže skušnja v djanji; vse kar ona ljubi, tudi ohraniti hoče. In kér ljubezin ne bo nikdar nehala ljubiti, tudi ne bo nikdar nehala ohraniti teh, kteri ljubezin v sebi, in med sabo imajo. Torej pravi sv. pismo (I. Jan. 4, 16.): Bog je ljubezin, in kteri ostane v ljubezni, ostane v Bogu, in Bog v njem. In drugod: (I. Kor. 13, 8.) Ljubezin ne bo nikdar nehala. (I. Jan. 3, 14.) Kdor pa ne ljubi (bratov) ostane v smerti. — O padimo torej na kolena, in zahvalimo se svojimu nebeškimu učeniku, de nam je po soji neskončni dobroti kraljevo zapoved ljubezni z nebés prinesel, in nam z njo ob enim zapopadik cele postave, znamnje vse prave kreposti in zastavo naše nar veči sedanje (lastne, tuje, občje) in prihodnje večne sreče dal! —

(Dalje sledí.)

Beli Krajnci
unkraj hribov Gorjancov in Kočevarjev ob reki Kólpi od Metlike do Osilnice.

(Dalje.)

Po dokončani poroki (nekteri ostanejo do mraka v kerčmi), dokler svatóvi polahkama gredé „Kraljeviča Marka“ popévajo, hití vojačica z nevésto domú in ko v hišo stopite, se vrata od vsih platí čversto zaprêjo; nevésti se v veži v tem času, če se na dom moží, vsede na kolena 7 ali 8 let star dečik, ki se kolenčič imenuje in ki na znanje daje željo, de bi bilo pervo dete možkiga spola, in dobí za to opravilo od nevéste vertanj. Po tem se nevésta za mizo vsede, jé in pije do sitiga, dokler svatov ni, de se potlej v njih družtvu lože jedí in pitja haba (ana), češ, de malo pije in jé. Čez eno rošnjo (Weile) zagèrmí krik pred vrati: „Dajte nam naše blago (živino)!“ Zastonj se iz hiše odgovarja: „Tukaj ni nobeniga blaga.“ Kadar se že temu nadlegovanju nikakor več braniti ne morejo, se vrata na stežaj odprejo in stara baba, v gèrd kožuh napek oblečena, izíde med svate, popleše malo z zastavnikam in kér ni pravo blago, jo pahne v sneg, in beží osramotena v hišo. Zdej iznoviga nastane krik: „Dajte nam naše blago!“ Na to izide drugarica, pleše zopet z zastavnikam, in on jo po dokončanim plesu pri sebi obderží. V tretje se vpitje zasliši: „To je naše blago, pa še ni pravo!“ Zdej se prikaže nevésta na vrata, in, leskajoča se s svojim lepim kinčem, razveselí vse nezočne (pričijoče), ki jo že tolikanj viditi želé. Tukaj nima zastavnik nobeniga opravila, temuč ženin, ljubeznjivo k nevesti stopivši, jo nježno izpod rám prejme, in se ž njo trikrat po soncu zavertí s tako hitrostjo, de jo, ako je pravi junak, le na rokah nosi. Zdej nastane velika pravda med domačimi in svati: ti hočejo na več dni tam zastonj dobro piti in jesti; domačini pa se tega za vse žive in mertve branijo. Po dolgim pregovarjanji jim pošlje hišni oče svojo terdno voljo v pismu zapisano (to je: tanjka in kot pladenj velika prosta pogača) iz hiše, in se prodá starešinu. Ta stopi od tal in bêre svatam na glas privoljenje hišniga gospodarja, ki ga zvesto poslušajo: „Pisano stojí (so njegove besede), de imamo pravico ovde (tukej) tri dni in tri noči muhte (zastonj) dobro piti in jesti.“ Na to vsi zadovoljni zakričijo: „pravo“ ter grejo v hišo, on pa pismo (krésnica imenovano) razterga, in ga med otroke verže, ki se jagmijo za kosce.

Ko ta prizor (nastop), h kterimu cela vas privèrví, jenja, stopijo svatji v hišo, zastavnik priveže zastavo (bandero) na hišnim voglu, de se vé, kje de se piruje. Zastava je kopje ali pisana štanga, ki se v to rabo iz cerkve dobí; na-njo se obesi lepo podolgovato pisano tkano platno in lep svilen robec, na špico se natakne rudeče jabelko, in vanj se zabode pavonovo perje. Ta zastava se pa ne sme rabiti, ako je ženin vdovec, tudi nevésta nesme tedaj imeti gori popisaniga kinča, mora biti s samo parto zadovoljna; vender se ji tudi spregleda, ako je vdovec še jako mlad.

(Dalje sledí.)

Krajnskim lenúham in potepúham je postelja postlana!

(Dalje.)

Deželsko poglavarstvo oddá po pravici obsojeniga v delavšnico po kresíi in komisijski gospóski.

Iz bolj dalnjih krajev se pripeljejo pokorivniki v delavšnico po šubu, in če je posebno treba, skrivaj in s preoblečenimi čuvaji, tudi brez železja (ako ne skušajo zoperstavljati se).

Vse oblačila in kar obsojenec sicer rečí sabo prinese, se mu, ako so zoper hišni réd, preč vzamejo in poprej osnažene s posebno številko zaznamovane na odločeni kraj spravijo. Zapišejo se mu v zaznamovanjske bukve. Ravno to se tudi z denarji zgodí, ki jih sabo prinese.

To storí oskerbnik pričo pokorivnika.

Potem odloči oskerbnik klas, v kteriga v delavšnico vzéti pokorivnik pride.

V delavšnico vzeti se imenujejo delavšniki ali pokorivniki, ne pa jetniki.

Oba spola se morata ojstro ločiti, in še pri delu se mora na to natanjko glédati, de skup ne prideta.

Delavšniki so v tri klase za vsak spol in po méri njih zaderžanja vversteni.

V hrani kakor tudi pri zaslužku se bo na te klase gledalo. Desiravno je z delavšniki sploh lepo in z vsim prizanašanjem ravnati, se morajo vunder pregréški po stopnjah klasov ali z veči prizanašljivostjo ali pa s hujši ojstrostjo kaznovati ali štrafovati. Ravno na to se bo tudi pri razdeljenji ložejih ali pa težejih opravil gledalo.

Za poglaviten pripomoček spodbadanja k delavnosti je postavljeno, de zaslužek čez nalogo delavšnikov tretjiga klasa ostane hiši, zaslužek delavšnikov dveh boljših klasov pa njim samim, takó sicer, de se iz njega sploh nič za povračilo stroškov za hrano v delavšnici terjalo ne bo.

Koj po prihodu v delavšnico ne pridejo delavšniki nikoli koj v boljši klas. Prestavljenje v boljši klas je obdarilo spodobniga zaderžanja, in prestavljenje v slabši klas nazaj je kazen ali štrafinga. To se po pridnosti in po zaderžanji razsodi.

Dokler delavšnik več ne storí, kakor svojo naklado, ne more v boljši klas prestavljen biti.

Klase odlóči oskerbnik potem, ko se je z duhovnim gospodam pomenil.

Živež dobivajo delavšniki po razločku klasov in po njih zdravji, takó, kakor ga je deželno poglavarstvo privolilo.

Druge jedí, kakor tudi tobak za šnofati, si smejo

samo delavšniki boljših klasov le iz svojiga zaslužka, in sicer po hišnim redu, zgol s privoljenjem oskerbnika omisliti.

Tobak piti ni nikakor pripušeno.

Delavšniki dobivajo po létnim času potrebno in enako obleko in obutev po obstojéčim hišnim redu od delavšnice.

Ure za delo, za molitev in za poduk so takóle razdeljene:

Poléti o polpetih, pozimi o polšestih vsak dan k angeljskimu češenju zvoní. Na to znamnje odprè velki čuvaj priča vsih druzih čuvajev spavnice in izpustí pokornike v delavske stanice; ako vreme in letni čas pripustí, gredó potem pod vojaško stražo in od čuvajev spremljeni, zdaj nekteri zdaj nekteri, na dvoriše k vodnjaku, pozimi in v gerdim vremenu pa na mostovže, de se umijejo in osnažijo, potem se vernejo nazaj v delavske stanice, se popolnama oblečejo in odmolijo klečé vsi zkup za jutranjo molitev céli rožni kranc.

Eno uro po vstajenji se začne délo; ob sedmih dobí vsak zdrav pokornik svoj pervi kruh; četert ure mu je dana ga jésti, potem se pa spet neprenehama dela, de ura enajst odbije. Od enajstih do dvanajstih je ura za kosilo. Pred jedjó in po jédi molijo pokorniki svojo molitev glasno, namreč posebno molitev z enim očenašem in eno češena si Marija.

(Konec sledi.)

Spomín na Gorensko.

Če je Blêd in Bohinj že Vam Krajncam tolikanj pri sercu, kolikanj bolj se mora ta rajski kraj nam Teržačanam prilêči, kadar od polétinske soparce vsi omamljeni pridemo na Gorensko, se zopet iz noviga poživit v prečisti sapi tega kraja in se okrepčat z bistro studenčnico! Zares

— — — — — ni ga lepš'ga kraja,
Ko je z okoljšino tá, podóba raja!

Pa kaj? — moj namen ni popisovati prijetnosti Blejskiga jezera, Bohinske dolíne i. t. d. od kterih je bilo v naših Novicah že veliko lepiga povedaniga; predmêt pričijočih verstic so nektere druge rečí.

Pervič pohvala tukajšnih šol. Kar so Novice v 34. in 35. listu od Bistriške šole lepiga povedale, je vse gotova, vesela resnica; — povém Vam de sim tukaj pisanje neke nedeljske šolarce vidil, ktera se, če se prav spomnim, Frančiška Markisetti piše, in ktera bi marsikteriga pisavca v kaki veliki pisarnici prekosila. — V Blejskim kantonu ni skorej fare, ki bi svoje šole ne imela, in ni davnej kar je bila v Saspih od nekiga dobrotljiviga domorodca, nova šola napravljena. Ali ni to vesela reč?

De so Gorenci pridni kmetovavci, nihče tajiti ne more. De so pa zemljiša Blejskiga kantona nar boljši obdelane, se je gotovo večidel zató zgodilo, kér so se kmetje začeli že pred 60 léti tlake odkupovati, ktero odkupovanje jim je že obilno povernjeno po mnogih dobičkih, kér jim ni treba časa zamujati v tlaki, kteriga zdej pridno obračajo v poboljšanje kmetijstva ali pa v povzdigo obertništva!

Sedem kmetov je lani tukaj razdelilo neki pašnik, ki se straža imenuje; ravno zdej se pa pripravljajo pašnik, pod gradam imenovan, razdeliti, ki je še čez 1500 oralov velik. Letašnjo jesen je bil imenovani pašnik zadnjikrat občinska gmajna — na kteri bojo v malo létih rodovitne njive in senožeti stale. Takó je prav! — Kakó koristno je tako razdeljenje nerodovitnih pašnikov v posamesne zemljiša, se iz tega vidi, de bo pri ti razdelitvi kajžar po 3 orale v svojo last dobil in de bo po tem takim v versto zemljišarjev ali gruntarjev stopil. To se bo pa tolikanj lože zgodilo, kér odločeni kosovi razdeljeniga pašnika ne bojo hišam pripisani, ampak bojo proste zemljiša ostale, ktere se bojo smele prodati, takó de jih bo zamogel tudi priden in delaven kajžar kupiti in se takó v boljši stan povzdigniti. — Enkrat ko sim se ravno po Bohinskim jezeru vozil ín natore lepôto premišljeval, so mi očí zastale na severni strani Bohinskiga jezera, kjer še toliko neobdelaniga svetá leží, de bi se lahko velika vas ondi vselila. Kakó Gorenci! ali bi se ne dal tudi ta k pridu oberniti? Jez mislim, de bi se to nar lože in nar boljši storiti dalo, ako bi grajšina ta svet kmetam proti temu v najém (štant) dala, de bi ji kmetje samó primerno najemšino (čimz) odrajtovali, sicer pa pravico imeli, de bi mogel oče po smerti svojimu sinu ali drugim naslednikam zemljiše izročiti proti temu, de bi zgovorjeno najemšino odrajtovali? Upati je, de bi se pošteni ljudjé našli, ki bi se tukej naselili in pušave obernili v rodovitni svet!

L. P.

Poslavljenje.

Presvitli Cesar Ferdinand so 12. dan pretečeniga mesca visokočastitljiviga dohtarja sv. pisma in dozdanjiga tajnika Lavantinskiga knezo-škofijstva, gospoda Jakoba Stepišnika, korarja Lavantinske škofije izvolili.

Novíca.

(Goveja kuga na Dolenskim) se je dosihmal v dveh vaséh prikazala, namreč v Dobnim Dolu in v Uršnim Selu; upati je, de bojo modre in ojstre naprave to kugo zatèrle, ktero eno govedo le od druziga naleze. Kdor tedej svojo živino dotike z drugo bolno živino ali okuženimi rečmi dobro varje, jo bo obvaroval kužne bolezni.

Dobrotljiva naprava
dragíno živiža v Ljubljani zatírati.

(Ljubljančanam in kmetam na znanje.)

Po povelji c. k. deželniga Ljubljanskiga poglavarstva od 23. kozoperska bo v Ljubljani po vsih Svetih, razun nedelj in praznikov, vsaki dan teržni dan za vse za živež potrebne rečí, in to takó dolgo, dokler ne bo sedanja dragína jenjala. — Ta naprava, ktera je v Ljubljani tudi v létu 1821 ob času vladarskiga zbora (kongresa) bila, je velika dobrota za nas mestnike, pa tudi za kmete, ki v Ljubljano svoje pridelke naprodaj vozijo. Po nji bojo posebno bolj revni ljudjé, ki niso v stanu se z živežem založíti, obvarovani lakomnosti vohernih predkupcov, in brezvestnih branjevcov in branjevk, ki kar so od kmeta v saboto dostikrat dober kup kupili, že v pondeljk dragó prodajajo. Kmetam je pa tudi njih prodaja polajšana, zató kér bojo smeli vse za živež potrebne rečí vsak dan v Ljubljano pripeljati, kar jim je poprej le v sredo in saboto pripušeno bilo.

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani 30. Kozoperska.		V Krajnju 25. Kozoperska.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače	2	53	3	7
1 » » banaške	3	—	3	10
1 » Turšice	1	50	1	57
1 » Soršice	—	—	2	26
1 » Rèži	2	15	2	20
1 » Ječmena	1	40	1	26
1 » Prosa	—	—	1	57
1 » Ajde	1	40	1	45
1 » Ovsa	1	3	1	—

Vrednik *Dr. Janez Bleiweis.* — Natiskar in založnik *Jožef Blaznik v Ljubljani.*